

- کودک تا سه سالگی در حقیقت شبه انسان یا شبیه انسان است ----- ۳۲
- بعد از ۳ سالگی در حقیقت با کودک یا بچه‌ی انسان سروکار دارید ----- ۳۲
- **بازی، خواندن و نوشتن** ----- ۳۲
- کودک از ۳ سالگی تا ۷ سالگی از طریق بازی همه‌چیز را می‌آموزد ----- ۳۲
- اگر پدر و مادر برای فرستادن فرزندشان به مدرسه اصرار بیش از حد کنند ۳۳
- **دو حالت و مرحله در دوران ۳ تا ۷ سالگی کودک** ----- ۳۳
- ۱۷- مرحله «آغازگری» و «ابتکار» ----- ۳۳
- ۲۷- مرحله‌ی «سازندگی» و «خلاقیت» ----- ۳۳
- **گناه و تقصیر در زندگی کودک** ----- ۳۵
- گناه، تقصیر، شرم و خجالت ----- ۳۵
- ۳ سالگی، ۵ سالگی و ۶/۵ سالگی دوران خوب کودک است ----- ۳۶
- ۳/۵، ۴/۵، ۵/۵ و ۷ سالگی دوران بد فرزند ماست ----- ۳۶
- **دوران ۳ تا ۳/۵ سالگی کودک** ----- ۳۶
- کودک بسیار پرنرژی و کنجکاو و مایل است که برنامه او پُرپُر باشد ----- ۳۶
- کودک آمادگی پیدا می‌کند که مسئولیت برخی از کارها را قبول کند -- ۳۷
- تمایل کودک به پرسیدن ----- ۳۷
- تمایل کودک به تغییر محیط خانه ----- ۳۸
- **دوران ۳ سال و ۶ ماهگی کودک** ----- ۳۹
- فرزند ما تعادل خودش را از دست می‌دهد و ناسازگاری را آغاز می‌کند-- ۳۹
- کودک به راه‌های مختلفی شما را به آزمایش می‌کشد ----- ۳۹

آغاز زندگی
زنانشویی را
به عنوان آغاز
بهترین‌ها و
داشتن فرزند
را به عنوان
یک شروع تازه
بدانیم اگر
پنین دانستیم
کار درست
است اگر نه
می‌توانیم با
آن گرفتاری
داشته باشیم.

سلام کردن کودک ۴۰

تخیلات کودک ۴۰

■ دوران ۴ سالگی کودک ۴۰

کودک نزدیک ۴ سالگی دوباره حال خوب گذشته را پیدا می‌کند ۴۰

کودک در این دوران است که مایل است نقش‌هایی را انتخاب کند ۴۰

کودک فرصتی پیدا می‌کند که مهارت‌های خودش را افزایش دهد ۴۱

کودک از مرحله اعتیاد به پدر و مادر بیرون می‌آید ۴۱

ترجیح بچه‌ها در ۴ سالگی به بودن با همبازی‌هایشان است ۴۲

در این ایام نوعی «مقایسه» و «مسابقه» و «رقابت» آغاز می‌شود ۴۲

بازی‌ها در این دوران باید بدون برد و باخت باشد ۴۲

کودکان در این زمان بازی‌ها را بدون رعایت همه‌ی قوانین انجام می‌دهند ۴۳

کودک در این زمان «آزادی و امنیت» را انتظار دارد ۴۴

کودک در ۴ سالگی آمادگی برای «محدودیت» و «کنترل» پیدا می‌کند ۴۴

■ دوران ۴ سال و ۶ ماهگی کودک ۴۵

کودک برخلاف گذشته آرامش ندارد و کمی شلوغ و پرهیاهو است ۴۵

کودک زبان به حرف زشت، بد و ناسزا باز می‌کند ۴۵

در این دوران حالت «لجبازی» و «یکدنگی» او را کاملاً می‌توان دید ۴۵

کودک برخی از اوقات به «خودزنی» و یا «دگرزنی» می‌پردازد ۴۵

معمولاً خودش را از دیگران جدا می‌کند ۴۶

■ دوران ۵ سالگی کودک ۴۶

۵ سالگی کودک بهترین ایام زندگی کودک است ۴۶

در ۵ سالگی «تولد اجتماعی کودک» (Social birth) صورت می‌گیرد ۴۶

تولد سلولی، تولد زیستی، تولد روانی کودک ۴۶

فرزند ما در این دوران آماده «همکاری» و «یاری» است ۴۷

مطالعات نشان

می‌دهد که اگر

شما بچه اول

باشید فیلی

مسووری

کرده‌اید به خاطر

شوهر و

برادرها، یعنی

فیلی حرص

فورده‌اید حالا

یا واقعاً

هرصفتان

داره اندر یا

فودتان حرص

فورده‌اید.

- همیشه می‌خواهد کاری انجام دهد و راهنمای کسی باشد ----- ۴۸
- کوشش می‌کند که در زمینه‌های مختلف بیاموزد ----- ۴۸
- از خودش خوشش می‌آید و احساس خوبی نسبت به خودش دارد ----- ۴۸
- فرصت مناسب برای آموختن آداب ارتباط با دیگران، آداب خوردن غذا و ----- ۴۸
- معمولاً از «اعتماد» و «اطمینان» به خودش و دیگران برخوردار است ----- ۴۹
- «مسئولیت» را در زندگی تا حد زیادی می‌پذیرد ----- ۴۹
- برای اولین بار دیگران را «شریک و سهیم» می‌دانند ----- ۴۹
- «شریک و سهیم کردن» دیگران در متعلقات کودک نباید انجام شود ----- ۴۹
- خواهر و برادر را مانند گذشته به عنوان خطری متوجه خودش نمی‌بیند ----- ۵۰
- برای اولین بار موضوع اسباب‌بازی را به همبازی می‌رساند و ... ----- ۵۰
- به خاطر مرتب و منظم بودن، نظم و ترتیب را می‌توانیم به او بیاموزیم ----- ۵۱
- «پیروی کردن» و «رهبری» در کودک ۵ ساله ----- ۵۱
- دوران ۵ سال و ۶ ماهگی کودک ----- ۵۲
- در این دوران ایام «انزوا» یا «گوشه‌گیری» را دوباره تجربه می‌کند ----- ۵۲
- برخلاف گذشته آن‌قدرها به دور پدر و مادر نمی‌چرخد ----- ۵۲
- به دلیل شک و نگرانی از اشتباه و شکست، انتخاب برای او مشکل است ----- ۵۳
- انتقاد را اصلاً نمی‌فهمد و نمی‌پذیرد ----- ۵۳
- حتماً باید در بازی‌ها برنده شود ----- ۵۳
- برخی اوقات پسر به دلایلی و دختر به علل دیگری با مادر رفتار بدی دارد ----- ۵۴
- میلی به «تخریب» و «شکستن» و «برهم زدن» ----- ۵۴
- دوران ۶ سال و ۶ ماهگی کودک ----- ۵۵
- کودک با فعالیت‌های مفید و سازنده، خود را از احساس‌های بد دور می‌کند ----- ۵۵
- تمایل بسیاری به همکاری دارد ----- ۵۵
- در این دوران ورزش نقش بسیار مهمی دارد ----- ۵۶

اگر بچه‌ی آفر
باشید، که مهم
نیست، فیلی
با شما چه
کرده‌اند، چون
بچه‌ی آفر
بزرگترین
گرفتاریش
ضعف و
زبونی است.

- کودک آمادگی پیدا می‌کند که به جای همبازی به دنبال دوست برود -- ۵۶
از اعتیاد و عادت به پدر و مادر دور و وارد مرحله‌ی وابستگی می‌شوند -- ۵۶
بر خوردی واقع‌بینانه با «شکست» و «باخت» ----- ۵۶
بازی با هم‌جنسان خودشان را ترجیح می‌دهند ----- ۵۷
در این سن و سال علاقه‌ی فراوانی به موسیقی پیدا می‌کند ----- ۵۷

■ دوران ۷ سالگی کودک ----- ۵۸

- غالباً خودش را «جدا» و «تنها» از دیگران می‌بیند ----- ۵۸
این زمان است که در زندگی بیشتر حالت تماشاچی را پیدا می‌کند ---- ۵۸
خطر توجه بیش از حد به تلویزیون و بازی‌های کامپیوتری ----- ۵۸
میل او به جمع کردن و نگه داشتن برخی از چیزها افزایش پیدا می‌کند ۵۹
ممکن است اهل کارهای دستی باشد ----- ۵۹
خودش را غالباً متفاوت از دیگران و بیشتر اوقات برتر می‌بیند ----- ۵۹
تصویر و تصویری دارد که خواستنی و دوست داشتنی نیست ----- ۶۰
در ارتباط با محیط و محیط آموزشی آن‌قدرها راضی نیست ----- ۶۰
فرض او بر این است که بزرگسال‌ها او را فریب می‌دهند ----- ۶۰
احتمالاً خطی بر روی اتومبیلی می‌کشد، چیزی را می‌شکند و ... ----- ۶۱
مایل است دیگران را امتحان کند که چه اندازه او را دوست دارند ----- ۶۱

فصل دوم

بازی، اسباب بازی و همبازی در کودکان ۳ تا ۷ سال

- اهمیت بازی کردن کودک ----- ۶۳
«توجه و تمرکز» کودک در بازی‌ها کاملاً افزایش پیدا می‌کند ----- ۶۳
فرصتی برای شناخت بیشتر از خودش ----- ۶۴
● رابطه (Relationship)، ارتباط (Communication) ----- ۶۴

یادتان باشد
بزرگترین مسئله
کودک هتی
بیشتر از محبت
و توجه این
است که؛
اهساس کند
می‌تواند،
می‌داند و بپوی
آفر به طور
دائم این پیام
را می‌گیرد که
نمی‌دانی،
نمی‌توانی.

۶۴ ----- **■ بازی، اسباب‌بازی و همبازی در کودکان**

کودک آمادگی پیدا می‌کند که در بازی مانند گذشته چیزی را خراب نکند --- ۶۴

● **زمانی که بین بچه‌ها اختلافی پیدا می‌شود، چه کاری باید کرد؟** --- ۶۶

● **اگر فرزند شما به یکی از اسباب‌بازی‌هایش توجه و علاقه‌ای دارد** --- ۶۶

آزاد گذاشتن فرزند تا ۷ سالگی برای انجام هر بازی خیالی و ذهنی --- ۶۸

کودکان با پوشیدن لباس‌هایی، خودشان را به صورت دیگری درمی‌آورند ۶۸

نکته‌ای برای خریدن وسایلی که بوی «جنگ و جدال» می‌دهد --- ۶۹

استفاده از کارت‌های بازی --- ۷۰

وقتی که بچه‌ها به خاطر تولدی، هدایایی دریافت می‌کنند --- ۷۰

بچه‌هایی که به خاطر دوستی، نام یکدیگر را بر روی هم می‌گذارند --- ۷۱

دوست خوب را به هر هزینه و قیمتی برای فرزندانمان بخریم و

نگه داریم ----- ۷۱

فصل سوم

جنبه‌ی احساسی، عاطفی، هیجانی و جنسی در کودکان

● **جنبه احساسی، عاطفی، هیجانی (Feeling and Emotion)** --- ۷۲

● **جنبه‌ی جنسی (Sexual)** --- ۷۲

کودک ۳ ساله تصویر نسبتاً روشنی از جنسیت خود پیدا می‌کند --- ۷۳

● **لمس و تماس کودک با بدن خودش** --- ۷۴

کودک از حدود ۳ سالگی متوجه می‌شود که تماس با برخی از قسمت‌های

بدن خود، لذتی را موجب می‌شود --- ۷۴

● **وقتی پدر و مادر کودک را درگیر و مشغول تماس با بدن**

خود می‌بینند ----- ۷۵

● **کنجکاوای کودک برای دیدن بدن خود و دیگران** ----- ۷۶

هیچ وقت
پدر و مادر
نباید اجازه
برهنه هیچ
بچه‌ای، برای
پوشی دیگر
پدر و مادری
کند.

چقدر وقت و مطالعه برای شناخت کودکان گذاشته‌ایم و چه انتظاری دارید؟/۱۰

کودک حدود ۳/۵ سالگی مایل است تا بدن دیگران را ببیند-----۷۶
در حالی که پسر یا دختر انتظار دیدن بدن پدر و مادر را دارند، پدر و مادر
بہتر است تا...-----۷۶

● دیدن بدن یکدیگر توسط کودکان آسیب چندانی ندارد ولی.... ۷۷

بہتر است فرزند ما از ۲ و ۲/۵ سالگی به بعد، همیشه پوششی داشته باشد ---۷۸
حدود ۴ سالگی بچه‌ها توجهی به بدن دیگران دارند -----۷۸
کودک ۴ ساله مایل نیست که کسی به حمام او وارد شود-----۷۸
بچه‌های ۵ ساله کمتر به موضوع دیدن بدن دیگران توجه می‌کنند-----۷۹
کنجکاوی بچه‌ها حدود ۶ سالگی برای دیدن بدن پدر و مادر افزایش
پیدا می‌کند-----۷۹
حدود ۷ سالگی تمایلات جنسی کاهش پیدا می‌کند-----۸۰

■ کنجکاوی کودک درباره چگونگی متولد شدن بچه -----۸۰

● کنجکاوی کودک درباره‌ی این‌که: بچه چگونه به وجود می‌آید؟-----۸۰
کودک در ۶ سالگی دوباره به موضوع بچه علاقه پیدا می‌کند -----۸۱
کودک حدود ۷ سالگی بچه‌دار شدن انسان را واقع‌بینانه‌تر می‌بیند -----۸۱

■ ارتباط کودکان با افراد بزرگتر از خودشان و نتایج آن -----۸۳

برای کودک ۳ ساله، کوچک یا بزرگ بودن انسان‌ها، اهمیت پیدا می‌کند ---۸۵
برای کودک ۳ ساله، ضعیف و قوی بودن اهمیت پیدا می‌کند-----۸۵

آزمایشی
که در
زندگی‌شان
شکست
نخورده‌اند،
هرگز
پیروزی
نخواهند
داشت.

حدود ۳/۵ سالگی بچه‌ها جنگی را با پدر و مادر به خاطر داشتن رابطه‌ی آنها با هم، پیدا می‌کنند ----- ۸۷

■ **نزدیک شدن و رفتار کودک نسبت به پدر و مادر از جنس مخالف** ----- ۸۸

بیشتر بچه‌ها حدود ۴ تا ۶ سالگی گرایش به سمت والدین از جنس مخالف پیدا می‌کنند ----- ۸۸

● **عقده اختگی در برخی از مردان به دلیل آسیب‌های کودکی** -- ۹۰

■ **همانند سازی کودکان با پدر و مادر (Identification)** ----- ۹۲

● **پدر و مادر اگر پسری در خانه دارند، باید نکات زیر را رعایت کنند** ----- ۹۲

مادر باید در خانه لباس پوشیده‌ای داشته باشد ----- ۹۲

مادر وقتی که فرزندش را در آغوش می‌بوسد، مدت آن را کوتاه کند ----- ۹۲

سن ۴ تا ۶ و ۷ سالگی بسیار خطرناک است اگر بچه‌ها کنار پدر و مادر بخوابند ----- ۹۲

پدر در یک چنین شرایطی باید کاملاً خودش را به پسرش نزدیک کند - ۹۳

● **پدر و مادر در خصوص فرزند دختر باید نکات زیر را**

رعایت کنند ----- ۹۴

دو اتفاق در مراحل بحرانی کودک بین ۴ تا ۶ و ۷ سالگی ----- ۹۵

■ **عقده‌ی ادیپ و عقده‌ی الکترا و آسیب‌های مربوط به آن** ----- ۹۸

از نظر تمایلات و رفتار جنسی حالاتی نامناسب می‌توانند داشته باشند ----- ۹۸

گرفتاری‌های جنسی می‌تواند آن‌ها را به عنوان یک معتاد جنسی دربیآورد --- ۹۹

● **گرایش‌های همجنس‌گرایی** ----- ۱۰۰

● **اختلالات شخصیت (Personality disorder)** ----- ۱۰۱

این تصور و توهی که بیشتر مردان دارند که عشق یک پیزی است که در وجود ماست. بنابراین همین قدر که معشوق پیدا شد عشق ما بیرون می‌زند اصلاً با واقعیت نمی‌خواند.

■ **هویت جنسی (Sexual Identity) ۱۰۲**

مقصود از هویت جنسی این است که فرد آنچه را که هست، می‌پذیرد. ۱۰۲

■ **نقش جنسی (Sexual Role) ۱۰۳**

تا ۱۲-۱۳ سالگی امتیازی و تفاوتی میان پسران و دختران قائل نباشیم. ۱۰۴

■ **کودکان ما از حدود ۳ سالگی برای تجربه جنس مخالف**

دست به کارهایی می‌زنند ۱۰۵

بازی‌هایی که آن‌ها مایل هستند انجام دهند و داشته باشند. ۱۰۵

اگر فرزند ما حدود ۲ یا ۳ و ۴ سالگی بیان کرد که: دوست ندارم پسر باشم

یا نمی‌خواهم دختر باشم. ۱۰۵

■ **انتخاب کودک بین این سه مرحله ۱۰۷**

● همکاری (Cooperation) ۱۰۷

● رقابت و مسابقه (Competition) ۱۰۷

● جنگ و ستیز (Conflict) ۱۰۷

با مردم، بر مردم، بی مردم. ۱۰۷

بایی که
عقل نیست
و بایی که
افلاق
نیست بای
پایی هم
برای عشق
نمی‌بینم.

فصل چهارم

رشد ادراکی یا شناخت در کودک

■ **مرحله‌ی پیش از عقل در کودک (Preoperational Stage) ۱۰۹**

طریقه‌ی ارتباط کودک با جهان بیرون. ۱۰۹

- ۱۱۱ ----- ■ **خودبینی و خودمداری در کودک**
- ۱۱۳ ----- ■ **تقلید، تکرار و الگو و مدل قرار دادن کودک برای فهمیدن**
- ۱۱۴ ----- ■ **خودآموزی در کودکان ۳ تا ۷ ساله**
- ۱۱۴ ----- تجربه کودک از طریق کوشش و خطا و یا آموزش و خطا
- ۱۱۵ ----- ■ **آموزش به کودک را به دو صورت می‌توان انجام داد**
- ۱۱۵ ----- ● **یکی به صورت «فرمان» و دیگری به صورت «قربان»**
- ۱۱۵ ----- نوازش و محبت، اصل و اساس آموختن در این ایام است
- ۱۱۸ ----- کودک بین ۴-۵ سالگی حتی تا ۶ سالگی مطالب را حفظ می‌کند
- ۱۱۸ ----- پرسش‌های کودک از ۵-۶ سالگی به بعد به مراتب دقیق‌تر است
- ۱۱۹ ----- کودک به بچه‌های هم‌سن و هم‌جنس خودش توجهی پیدا می‌کند
- ۱۱۹ ----- ■ **عادت کردن کودک به پدر و مادر در ۶-۷ سالگی به بعد**
- ۱۲۰ ----- کودک از ۳ سالگی متوجه می‌شود که فرد غمگین و یا خوشحال است
- ۱۲۱ ----- راه‌های رشد و نمو کودک

فصل پنجم

تجربه‌های تازه و جالب در زندگی کودک

- ۱۲۲ ----- سفر رفتن آن هم با توضیح
- ۱۲۲ ----- رفتن به مزرعه یا باغ و تماشای آن
- ۱۲۲ ----- بردن به باغ وحش آن هم با وقت کافی

آرد می‌تواند

بدبختی‌اش را

مثل بیماری

به دیگری

تزییق کند اما

فوشبختی‌اش را

نه.

هیچ کودکی نیست که از سن ۴ سالگی به بعد علاقمند رفتن به کتابخانه و کتابفروشی نباشد-----۱۲۲

از ۵ سالگی به بعد بچه‌ها را باید به مسابقات ورزشی برد-----۱۲۳

کودک در این دوران مایل است که نقش‌های مختلف را ایفاء کند --۱۲۴

نقش موسیقی، اعم از شنیدن و یا عضو ارکستری بودن-----۱۲۴

● **نقش تلویزیون و بازی‌های الکترونیکی در زندگی کودک-----۱۲۵**

در همه زمینه‌های زندگی، مرحله «ارزیابی»، «قضایاوت» و «تصمیم‌گیری»

را تا آن جایی که ممکن است باید به عهده کودکان بگذاریم-----۱۲۶

ما باید همیشه با مهر تأیید و تصویب، به دنبال عزیزان و فرزندانمان بدویم ۱۲۶

به فرزندانمان باید فرصت بدهیم که با دوستان خودش تلفنی صحبت کند -۱۲۷

● **بردن فرزند نزد پزشک-----۱۲۷**

فرزندتان را به این که دوستانش را به خانه بیاورد، تشویق کنید-----۱۲۸

ایام ۴-۵ یا ۶ سالگی، کودک مسئله‌ی «شمردن» را کامل یاد می‌گیرد-----۱۲۸

بچه‌ها در این سن و سال بسیار علاقمندند که درباره‌ی اندازه‌گیری بدانند-۱۲۸

کودکان با اشکال مثلث، مربع یا مربع مستطیل و دایره آشنا می‌شوند-----۱۲۸

حدود ۵ سالگی باید سوادآموزی به کودک آموخته شود-----۱۲۹

بردن کودکان به موزه‌ها، به گالری‌ها و... می‌تواند اهمیت بسیار داشته باشد ۱۲۹

کودک حدود ۴ و ۵ سالگی سئوالات کلی دارد، مانند: چرا آسمان

آبی است؟-----۱۳۰

یادتان باشد
که در دنیای
امروز کار
کردن مال فر
و همالی
نیست بلکه
کار بعد از
رابطه یا
ارتباطات،
بزرگترین
نقشی است
که من و شما
را می‌سازد و
ویران می‌کند.

۱۳۱----- کودک مایل است که برای دیگران اهمیت و نقشی داشته باشد

۱۳۲----- کودک در این ایام مایل است تا مطالبی را حفظ کند

۱۳۳----- کودک با محدودیت‌های فراوانی از نظر فهم و درک همراه است

بچه‌ها را باید از حدود ۵ سالگی با خطراتی که ممکن است آنها را

تهدید کند، از طریق آموزش، آشنا کنیم

■ آموزش زبان و کمک کردن به «فهمیدن»، «شنیدن» و «گفتن» -- ۱۳۶

کودک در حدود ۷ سالگی با ۴۰۰۰ یا ۵۰۰۰ کلمه آشنا خواهد بود- ۱۳۶

زبان کودک از ۳ سالگی به بعد کاملاً قابل فهم است

کودک در ۴ سالگی هم‌چنان «واقعیت» را با «خیال» مخلوط می‌کند

کودک از حدود ۴ سالگی از اطراف خودش خبر دارد

کودک از ۵ سالگی به بعد تمایل به نوشتن پیدا می‌کند

مفهوم زمان در زبان و تاثیر آن بر روی کودک

■ شکل ظاهری و اعضای بدن کودکان ----- ۱۳۹

■ قد پسران و دختران ----- ۱۴۰

■ تغذیه در کودکان ----- ۱۴۰

■ آداب غذا خوردن ----- ۱۴۱

● سر میز شام و یا نهار دو اتفاق هرگز نباید بیفتد ----- ۱۴۲

بسیاری از
ما از دواج
می‌کنیم
برای اینکه
بازنده
نباشیم و
برنده باشیم
و پیش
برویم.

کودک ۴ ساله مایل است هنگام چیدن میز به پدر و مادر کمک کند ۱۴۲

بچه‌ها در ۶ سالگی به بهانه‌هایی از سر میز راهی کارهای دیگری می‌شوند- ۱۴۲

■ زمینه‌ی احساسی، عاطفی و هیجانی کودک ----- ۱۴۳

از حدود ۵-۶ سالگی کودکان متوجه حالات عزیزان و اطرافیان می‌شوند

و به آنها پاسخ نشان می‌دهند----- ۱۴۳

اصولاً کودک حتی تا ۵-۶ سالگی اهمیت زیادی به مطالب کلامی نمی‌دهد- ۱۴۳

کودک از حدود ۴ سالگی توان این را دارد که حس و احساس

خودش را پنهان کند----- ۱۴۴

کودک در این حالت احساساتش را کمی با خودش متفاوت می‌بیند- ۱۴۵

انسان در یک سال اول، با حس و حواس خود زندگی می‌کند----- ۱۴۵

در ۱ تا ۷ سالگی، احساسات و عواطف ما تابع حس و هوش

و تخیل ما می‌باشد----- ۱۴۶

■ خطراتی که به دلیل عدم رسیدگی و ارتباط والدین، فرزندان را

تهدید می‌کند----- ۱۴۷

بستن در وجود خودشان و از کار انداختن جهان حسی و احساسی --- ۱۴۷

سرکوب کردن حس و احساس خود----- ۱۴۸

انتقال حالات و احساسات خود به بیرون ----- ۱۴۸

در دنیای
امروز ازدواج
یک
وسایله‌ای
است برای
سلامت
فیزیکی و
روانی و
فوق‌بفتی یا
همان رشد و
تکامل.

۱۴۸----- «جایگزینی» و «جانشینی»

۱۴۸----- کنترل دیگران

۱۴۹----- گله و شکایت‌های دائمی

۱۴۹----- تجاوز به حریم و حقوق دیگران

۱۴۹----- توهین، تحقیر و زدن برچسب به دیگران

● **در این ایام بچه‌ها از سه طریق می‌توانند به نوعی خودشان را**

کنترل کنند. ۱۴۹-----

■ **فضای بازی، سرگرمی، امنیت و آرامش کودک** ۱۵۰-----

■ **شرایط اتاق کودک و محیط اطراف او** ۱۵۲-----

■ **لباس، پوشش و کفش کودکان** ۱۵۳-----

■ **«حسادت»، «رقابت»، «اختلاف و جنگ و جدال» میان کودکان** ۱۵۵-----

کودکان موجودات «انحصارطلبی» هستند ۱۵۵-----

در کودکی ترتیب تولد اهمیت ویژه‌ای دارد ۱۵۶-----

● **وقتی که فاصله‌ی سنی بچه‌ها کم باشد چه اتفاقی می‌افتد** -- ۱۵۶

● **وقتی که فاصله‌ی سنی بچه‌ها از ۳ یا ۴ سالگی می‌گذرد** - ۱۵۶

● **رعایت اصل یکسانی (Sameness) توسط والدین در ارتباط با فرزندان** --- ۱۵۷

بزرگترین ضربه و آسیب در دوران کودکی ناشی از چیست؟ ----- ۱۵۸

بسیاری از
مردمی که در
مرحله وابستگی
هستند حتی یک
روز نمی‌توانند
بدون زن و
مرد باشند و یک
روز نمی‌توانند
خودشان را جدا
و مستقل و
مفاسوت از
دیگران ببینند،
ابداً حتی یک
روز.

● اگر اختلافی بین فرزندان پیدا شد و یا مسئله‌ای را شاهد بودید --۱۶۲

دادگاهی را که پدر و مادر برای حل اختلاف میان فرزندان خود تشکیل می‌دهند، تأثیرات زیر را بر روی فرزندان خواهد گذاشت ---۱۶۳
برخی اوقات بچه‌ها حاضر هستند که آسیب شدیدی ببینند اما به خواهر و برادرشان هم آسیب بزنند -----۱۶۶

■ برخی از حالات کودکی و یا مشکلات کودکان بین ۳ تا ۷ سالگی-۱۶۷

■ خواب کودکان بین ۳ تا ۷ سالگی -----۱۶۸

تمایلی به خوابیدن ندارند -----۱۶۹
اگر در این سن و سال بچه‌ها به اتاق شما آمدند -----۱۶۹

● کابوس دیدن کودکان در خواب -۱۷۰ -----

کابوس (Nightmare)، وحشت خواب (Night terror) -----۱۷۰
اگر فرزند ما گرفتار کابوس و یا وحشت خواب شد -----۱۷۱
مسئله شب ادراری در کودکان -----۱۷۱
در ۶ و ۷ سالگی معمولاً نگرانی بچه‌ها از ارواح و اشباح و حرف‌هایی از این قبیل است -----۱۷۲

عشق وقتی
است که شما
کار درست و
فـوب را
می‌کنید و هیچ
انتظار و توقع
و طلبی
ندارید.

فصل ششم

پانزده آسیب از دوران ۳ تا ۷ سالگی
در زندگی بزرگسالی انسان‌ها

- ۱۷۳-----۱۷- بحران هویت و فردیت
- ۱۷۳-----۲۷- نداشتن خبری واقع‌بینانه از محیط اطراف خود
- ۱۷۴-----۳۷- از حال و احساس درونی خود بی‌خبر بودن
- ۱۷۵-----۴۷- درگیر حدس و گمان بودن
- ۱۷۶-----۵۷- مشکل داشتن با نزدیکان و عزیزان خود
- ۱۷۷-----۶۷- کنترل کردن دیگران
- ۱۷۸-----۷۷- تعصب و تنگ‌نظری
- ۱۷۹-----۸۷- جلوه‌گری و نمایش
- ۱۷۹-----۹۷- آیا خواستن، توانستن است؟
- ۱۸۲-----۱۰۷- داشتن تفکری معجزه‌گرانه (Magical Thinking)
- ۱۸۲----- این افراد نگاهی به دنیا دارند که با واقعیت نمی‌خواند
- ۱۸۲----- یک چنین فردی باور دارد که نیروهایی و پدیده‌هایی در جهان در کارند
- ۱۸۴-----۱۱۷- گناه مسموم (Toxic Guilt)
- ۱۸۴----- گناه مسموم انسان را با توهمی آشنا می‌کند
- ۱۸۴----- این افراد احساس و تصور می‌کنند که از عهده‌ی همه‌ی کارها برمی‌آیند
- ۱۲۷- از طریق تغییر احساسات و حالات خود، احساسات و حالات دیگران
- ۱۸۵----- را عوض کردن
- ۱۸۷-----۱۳۷- پذیرفتن نقش یا رُل در زندگی

هرگز، هرگز
از طریق
ازدواج هیچ
تنهایی از
بین نمی‌رود،
بدایی از
بین می‌رود
اما تنهایی از
بین نمی‌رود.

می‌خواهد زُل قهرمان را داشته باشد، یا زُل نجات دهنده ----۱۸۷

۱۴۷-نمایشنامه یا پیش‌نویس زندگی خود را نوشتن -----۱۸۸

۱۵۷-داشتن مشکل جهت و هدف در زندگی-----۱۹۰

رشته‌ی تحصیلی، شغل و کار آینده -----۱۹۰

مشکل در ازدواج، عشق و عاشقی -----۱۹۰

مشکل این افراد در معنی زندگی -----۱۹۱

نکات مربوط به بردن فرزندان به محیط‌های آموزشی

فصل

مسیر زندگی کودکان در طول تاریخ -----۱۹۳

مسیر زندگی کودکان در دنیای امروز-----۱۹۳

برای بچه‌ها مناسب است که از حدود ۲ سالگی وارد مهد کودک شوند ---۱۹۴
بسیاری از ما به دلیل برخوردهای اولیه در مهد کودک، کودکان و

دبستان از آموختن بیزار شده‌ایم-----۱۹۴

■ چند نکته هنگام بردن عزیزانمان به محیط‌های آموزشی -----۱۹۵

■ بازی قایم باشک -----۱۹۵

مهم است که فرزند ما از نظر «روانی و اجتماعی» رشد کرده باشد --۱۹۶

فرزند ما باید «همکاری» و «بازی» و «توافق» را آموخته باشد ----۱۹۶

آشنایی کودک با مفهوم رابطه و ارتباط (Communication) -----۱۹۷

کودک باید با مفهوم این که کارها در «زمان» صورت می‌گیرد، آشنا باشد -۱۹۷

برفی از آرمها

هستند که

متفحص تقلید

و تلقین هستند

و اگر چنین

هستند فیلی

فطرناک است.

یعنی همین که

دوستانتان

رفته‌اند با کسی

ازدواج کرده‌اند

که پولدار است

شما هم

می‌روید دنبال

آرد پولدار.

اگر فرزند بازی درآورد که نمی‌خواهم به محیط آموزشی بروم و یا... - ۲۰۰

کودک با شنیدن مکرر قصد آرامش خودش را دارد----- ۲۰۱

چگونه فرزندمان را با محیط آموزشی آشنا کنیم----- ۲۰۲

اگر فرزندتان را به محیط آموزشی بردید و دیدید که بچه‌ها و گریه‌ی آن‌ها

به نوعی فرزند شما را اذیت می‌کند.----- ۲۰۳

● مسائل و مشکلات کودکان در مهدکودک----- ۲۰۴

آموزش لازم برای رفتن به دستشویی (Toilet Training) نداشته باشند-- ۲۰۴

موضوع غذا خوردن----- ۲۰۴

مسئله‌ی خوابیدن----- ۲۰۵

وجود بچه‌های دیگر و فاصله‌ی سنی آن‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد----- ۲۰۵

اسباب‌بازی نقش بسیار مهمی دارد----- ۲۰۶

بسیاری از اوقات محیط آموزشی با محیط خانه بسیار تفاوت دارد----- ۲۰۶

ترتیب، نظم، هماهنگی و هارمونی در محیط‌های آموزشی----- ۲۰۷

کنترل خود (Self control) و انضباط خود (Self discipline)----- ۲۰۷

«زبان و تکلم» و «محواره» و «گفت‌وگو»----- ۲۰۸

فعالیت‌های فیزیکی، نقاشی و فعالیت‌های هنری----- ۲۰۹

■ نقش کودکان در رشد و تکامل کودک----- ۲۱۰

«تولد اجتماعی» در کودکان صورت می‌گیرد----- ۲۱۳

پدری و
مادری همانند
رانتگرگی
می‌ماند، یک
لفظه هم
نمی‌توانید
غفلت کنید.

تقلید، تکرار، اعتراض، انکار، پیروی و رهبری در کودک-----۲۱۵

آیا کودک آمادگی لازم را برای ورود به دبستان دارد؟-----۲۱۵

● توصیه‌هایی برای آمادگی فرزندان برای ورود به کودکستان و

دبستان-----۲۱۶

نظافت و رفتن به دستشویی-----۲۱۶

توانایی کودک برای رنگ‌آمیزی-----۲۱۶

بچه‌ها باید بتوانند نقاشی را به صورت کامل بکشند-----۲۱۷

کودک باید بتواند با دیگران توپ بازی کند-----۲۱۷

فرزند باید بتواند رابطه خوبی با دیگران برقرار کند-----۲۱۸

کودک باید بتواند به راحتی بازیگر و تماشاکننده هم باشد-----۲۱۸

آیا کودک کوشش می‌کند که به رأی دیگران و یا به رأی اکثریت

توجهی داشته باشد؟-----۲۱۹

«همکاری»، «مساعدت» و «کمک و یاری»-----۲۲۰

پیروی کردن از قواعد و قوانین و یا کسی که نقش رهبری را دارد --۲۲۰

گفت‌وگو و مشاجره و مخالفت دائمی-----۲۲۱

شکایت از دیگران-----۲۲۲

جاسوسی و خبرچینی-----۲۲۲

نپذیرفتن پیامد کار خود و یا تنبیهی که برای آنها مقرر شده است --۲۲۲

بسیاری از آنها

هستند که از

طریقی ازدواج

می‌فروشند از پدر

و مادر و برخی از

اوقات از

همسر سابق و

روابط دوستانه

قبلی خود انتقام

بگیرند و متأسفانه

بسیار شایع

است.

- ۲۲۳----- رعایت نظم و ترتیب و نوبت دیگران
- ۲۲۳----- داشتن توجه و تمرکز
- ۲۲۳----- انجام کارها، وظایف و تکالیف در تنهایی و سکوت و آرامش
- کودک باید بتواند پرسش خود را به درستی، بدون گله و شکایت مطرح کند
- ۲۲۴-----
- ۲۲۴----- حفظ وسایل و ابزار خود، مواظبت از وسایل مدرسه
- ۲۲۴----- تقلید، تکرار، حق انتخاب و اختیار، مخالف، ابتکار و خلاقیت
- ۲۲۵----- آیا فرزند ما اصولاً خوشحال و راحت و راضی است؟
- ۲۲۵----- کودک باید توانایی‌های بدنی، چشمی و گوش‌ی لازم را داشته باشد
- ۲۲۵----- آشنا بودن فرزندمان با حروف «الفبا»
- ۲۲۶----- کودک توانایی شمردن را داشته باشد
- ۲۲۶----- ارتباط آمادگی او برای رفتن به محیط آموزشی با هوش او
- ۲۲۸----- **■ اشاره‌ای به مدارس خصوصی و دولتی**
- ۲۲۹----- دلایل ترجیح انتخاب مدارس دولتی نسبت به خصوصی
- ۲۳۱----- مدارس خصوصی (غیردولتی) از دو امتیاز برخوردار هستند

یک عره از ما
همیشه فر
هستیم یعنی
فم می شویم
تا سوارمان
شوند و یک
عهه دیگرمان
هم فر سوار
هستیم که تمام
مدرت دنبال
فر
می گردیم.

۲۳۲-----حق انتخاب و اختیار و آزادی برای انسان

پدر و مادر نباید انتظار داشته باشند که اگر رفتار آنها درست و مناسب

باشد، نتیجه‌ی مطلوب به دست آید -----۲۳۳

نتیجه تشویق و تنبیه بر رفتار کودکان -----۲۳۳

■ نکات مربوط به تشویق و تنبیه فرزندان -----۲۳۴

۲۳۴-----پدری و مادری یعنی آموختن کار یا رفتار خوب، نه بازداشتن از کار بد

● تقویت مثبت و منفی (Positive and Negative reinforcement) ۲۳۵

تبدیل «تشویق» و «تنبیه» به «تقویت» و «تنبیه» -----۲۳۶

● تنبیه مثبت و منفی (Positive and Negative punishment) -----۲۳۷

● ظرائف و نکاتی در تقویت مثبت و منفی و تنبیه مثبت و منفی -----۲۳۸

۲۳۸-----تقویت منفی آن قدرها مورد استفاده قرار نمی‌گیرد

تنبیه مثبت معمولاً «بدآموزی» به دنبال خودش دارد -----۲۳۹

در تنبیه منفی ابتدا باید از فرزند شیئی را بگیریم یا چیزی را از او

دور کنیم -----۲۳۹

در تنبیه منفی میزان مجازات و یا جریمه‌ای که برای فرزند قائل می‌شویم

باید «به اندازه» باشد -----۲۴۰

از نظر من ۱۰
در صد مرد
اصلاً کالای
ازدواج نیستند
و نباید ازدواج
کنند.

یکی از انواع شناخته شده‌ی تنبیه منفی، (Time out) یا فرزند را از کار و یا بازی و یا وسیله‌ای که دارد، دور نگه داشتن است ----- ۲۴۰

● **بازداشتن فرزند از کار بد** ----- ۲۴۴

اگر فرزند ما حرف زشتی می‌زند و این حرف زشت را ما در خانه به کار نمی‌بریم ----- ۲۴۴

فرزندی که بی‌خودی جیغ می‌زند یا داد و بیداد می‌کند ----- ۲۴۵

● **به کار بردن زبان و کلام در تشویق و بازداشتن از کار بد** ----- ۲۴۵

● **تشویق و نوازش کودک** ----- ۲۴۶

● **تنوع تشویق‌ها و پاداش‌ها - پول به عنوان پاداش** ----- ۲۴۶

پاداش بهتر است که متنوع باشد. یعنی فقط به یک پاداش بسنده نکنیم ----- ۲۴۶

قدر پول را دانستن و به موقع و به درستی از آن استفاده کردن ----- ۲۴۷

● **آیا پول دادن به عنوان پاداش، رشوه تلقی می‌شود؟** ----- ۲۴۸

● **نکاتی درباره تنبیه فرزندان** ----- ۲۴۹

پیام ما این است: «ما تو را دوست داشته و داریم و خواهیم داشت» - ۲۴۹

تو پسر و دختر خوبی هستی ولی کار غلط یا بدی کردی ----- ۲۴۹

از چه زمانی می‌توانیم در خانه «قاعده» و «قانون» بگذاریم ----- ۲۵۰

● **نوعی از پاداش و تشویق به شکل ترسیم جدول** ----- ۲۵۰

تفاوتی که در
بفشش درست
و پودر دارد این
است که علاوه
بر این که شما
می‌بفشید و این
بفشش هیچ
وقت معنی
نمی‌دهد، و
ابداً معنا ندارد
اگر با فراموش
کردن همراه
نباشد.

۲۵۳ به تأخیر انداختن لذت و پاداش و به استقبال ضرر و خطر رفتن

۲۵۳ عادات مطلوب را در او تقویت و درونی می‌کند

با مفهوم «زمان» و «صبر کردن» و به نوعی «قیل و بعد کارها

۲۵۳ را دانستن» آشنا می‌شود

● نوعی از پاداش و تشویق و تنبیه به شکل شن یا سنگ رنگی یا

■ اصول و نکات کلیدی و چارچوب‌های تنبیه فرزندان

باید مطمئن باشیم که فرزندمان آمادگی کامل برای فهمیدن اشتباه

۲۵۸ و اشکالش را دارد

۲۵۹ دادن اخطار به اندازه کافی

ما می‌توانیم برای فرزند مشخص کنیم که مسئول و مقصر و

۲۵۹ خطاکار در این زمینه اوست

۲۵۹ قصد کودک از انجام کار بد

۲۶۰ زمان انجام تنبیه

در چه زمانی می‌توانیم تنبیه را به تأخیر بیندازیم

۲۶۲ روزی که پدری (یا مادری) فرزندش را تنبیه می‌کند بهتر است که...

۲۶۲ تنبیه بچه‌ها در مقابل یکدیگر به هیچ وجه درست نخواهد بود

۲۶۳ تنبیه باید فقط در مسیر «محدود کردن» و «محروم کردن» صورت بگیرد

۲۶۳ تنبیه باید همیشه با آنچه که اتفاق افتاده است، متناسب و اندازه باشد

من با صرها
مورد ازدواجی
روبه‌رو شدم
که فقط و فقط
و تنها و تنها
یک نفر
مسئول طلاق
بوره است،
ابداً این
منرفاتی که
همیشه دو
طرفه است
در دنیای
علم، این
ضرب المثل
جایی ندارد و
فقط یک نفر
است.

- هیچ پدری و مادری نمی‌توانند با عصبانیت، فرزند خودشان را تنبیه کنند - ۲۶۳
- فرزند ما باید بداند که بعد از تنبیه در این باره دیگر حرفی زده نخواهد شد ۲۶۴
- هرگز نباید بچه‌ها را تهدید کرد ----- ۲۶۶

فصل نهم

مفاهیم و اصول اخلاقی

- «ادب» یا «آداب» (Ethic) ----- ۲۶۷
- ارزش (Value) و (Morality) ----- ۲۶۷

■ پنج اصل اخلاقی ----- ۲۶۸

- ۱✓ - محبت، دوستی و صمیمیت (Love, Friend ship, Intimacy) ۲۶۸
- ۲✓ - عدالت و انصاف (Justice and Fairness) ----- ۲۶۸
- ۳✓ - حقیقت (Reality)، راستگویی و درستکاری ----- ۲۶۹
- ۴✓ - آزادی (Freedom) ----- ۲۷۱
- چرا آزادی کودک باید رعایت شود؟ ----- ۲۷۳
- ۵✓ - حرمت (Respect) ----- ۲۷۳

■ امور و اصول اخلاقی در زندگی کودکان ----- ۲۷۴

- تا ۴ سالگی فرزندان ما با موضوع‌های اخلاقی یا «خوب و بد دنیا»
- آن‌قدرها آشنایی پیدا نمی‌کنند ----- ۲۷۴

افـرادی
هـستند که
مطلقاً فکر
نمی‌کنند که
گفت و گو
برای رسیدن
به توافق و
حل است
آنها فکر
می‌کنند حرف
بردن است.

۲۷۶ ----- وظیفه پدر و مادر تا ۴ سالگی

۲۷۶ ----- احساس درونی کودک بین ۳ تا ۷ سالگی

اگر کودک بین ۳ تا ۷ سالگی با مفهوم «ترس و تنبیه» و «گناه و

تقصیر و مجازات» به عنوان تنها راه حل مسائل نگاه کند----- ۲۷۷

۲۷۸ ----- ■ مفاهیم و پایه‌های اخلاقی در کودکان

۲۷۸ ----- نظم و ترتیب، انصاف، رعایت قوانین و مقررات

۲۷۸ ----- رعایت حال دیگران و رعایت اصول آداب و ادب در روابط اجتماعی

۲۷۸ ----- میل به همکاری برای مساعدت و یاری با هم

۲۷۸ ----- کمک به دیگران و رعایت حال دیگران

از آنها بخواهیم که «وظایف» و «مسئولیت» خودشان را انجام بدهند ۲۷۹

۲۷۹ ----- شفقت و محبت نسبت به بقیه‌ی موجودات و حیوانات

۲۷۹ ----- به فرزندان کمک کنیم که خودشان را جای دیگری بگذارند

۲۷۹ ----- آزار و اذیت نرساندن به دیگران

۲۸۰ ----- ■ ارتباط رشد ادراکی با امور و اصول اخلاقی

۲۸۰ ----- «رشد اخلاقی» هیچ کس بیشتر از «رشد ادراکی» یا عقلی او نخواهد بود -

۲۸۱ ----- ■ چند نکته برای رشد ادراکی و اخلاقی در کودکان

۲۸۱ ----- از چه سنی کودک باید مسئولیت کارهای خود را بپذیرد؟

پدر و مادر باید به فرزندشان اجازه دهند که هر اندازه «ناقص» و

ما به عنوان

یک انسان

یک پنین

مویور تعادلی

نیستیم بلکه

یک مویور

تکاملی

هستیم که

اگر متوقف

بشویم

گرفتاری

است.

- ۲۸۱ ----- «آهسته» هر کاری را که می‌تواند، انجام دهد
- ۲۸۲ ----- چگونه کارها را برای فرزندانمان انجام دهیم
- ۲۸۳ ----- ● **پول توجیبی برای کودکان**
- ۲۸۳ ----- پاداش با پول توجیبی بسیار متفاوت است
- ۲۸۵ ----- نقش پدربزرگ و مادربزرگ برای استقرار اخلاق در وجود فرزند
- ۲۸۸ ----- ■ **عقب‌افتادگی یا عقب‌ماندگی کودک (Retardation)**
- ۲۸۹ ----- ■ **در خود ماندگی یا در خود فرورفتگی (Autism)**
- ۲۹۳ ----- ■ **کمبود توجه و تمرکز و بیش‌فعالی (ADD, ADHD)**
- ۲۹۴ ----- ■ **کمبود توجه و تمرکز (ADD) (Attention deficit disorder)**
- ۲۹۴ ----- ■ **کمبود توجه و تمرکز همراه با بیش‌فعالی (ADHD)**
- ۲۹۴ ----- (Attention deficit hyperactivity)
- ۲۹۵ ----- تفاوت بچه‌های پرنرزی و فعال نسبت به بچه‌ای که بیش فعال است
- ۲۹۶ ----- ■ **عدم توجه و تمرکز کودکان به همراه اضطراب و نگرانی**
- ۲۹۷ ----- ■ **شیدایی و سرخوشی در کودکان (Manic)**
- ۲۹۷ ----- افسردگی همراه با شیدایی و سرخوشی (Manic depression)
- ۲۹۷ ----- ■ **افسردگی در کودکان بیش فعال**
- ۲۹۸ ----- ■ **علائم کمبود توجه و تمرکز و بیش‌فعالی**

فـانـواره
تـعـرـیـفـش
بـا یـک
سـقـف
مـشـفـص
مـی شـور
رـوزی کـه
ز یـر یـک
سـقـف
ن یـسـتـنـد
فـانـواره
ن یـسـتـنـد.

بچه‌هایی که مشکل کمبود توجه و تمرکز و یا فعالیت بیش از حد دارند

معمولاً فراموش کارند ----- ۲۹۹

منتظر «نوبت» و «فرصت» نمی‌شوند ----- ۳۰۰

«بهانه‌گیری» ----- ۳۰۱

خیال‌پردازی ----- ۳۰۲

کودک توانایی ندارد که از هجوم خبر بیرون و یا افکار درونی

خودش جلوگیری کند ----- ۳۰۳

■ علل و عوامل برهم خوردن تعادل فرزند مبتلا به (ADD) و (ADHD) ----- ۳۰۵

■ علل و عوامل بیماری (ADD) و (ADHD) ----- ۳۰۶

■ شب ادراری و دستشویی کردن کودکان ----- ۳۱۰

شب ادراری از نوع اول و دوم ----- ۳۱۱

■ دلایل و نوع برخورد و معالجه‌ی مشکل شب ادراری کودکان ----- ۳۱۱

علل و عوامل فیزیکی و پزشکی مشکل شب ادراری کودکان ----- ۳۱۱

علل و عوامل درونی و اجتماعی مشکل شب ادراری کودکان ----- ۳۱۳

فصل دهم

تأثیر جنگ، جدایی و طلاق والدین بر روی فرزندان

جدایی و طلاق (Separation and Divorce) ----- ۳۱۷

■ تأثیر جدایی و طلاق والدین بر روی بچه‌های تا ۳ ساله ----- ۳۱۸

پیزی که

عشق را به

بی تفاوتی و

رابطه را به

تفکر

می‌کشاند

عصبانیت

است هیچ

کس با آدم

عصبانی بعد

از یک

مدتی

نمی‌تواند

زندگی کند.

- ۳۱۸------ ■ **تأثیر جدایی و طلاق والدین بر روی بچه‌های ۳ تا ۵ ساله**
- ۳۱۹------ ■ **تأثیر جدایی و طلاق والدین بر روی بچه‌های ۵ تا ۷ ساله**
- ۳۲۰------ چگونه و چه زمان خبر طلاق را به فرزندانمان بدهیم
- ۳۲۰------ ندادن امید واهی به فرزند
- ۳۲۱------ ■ **علل و عوامل واکنش بچه‌ها هنگام جنگ و جدایی و طلاق والدین**
- ۳۲۱------ تعداد بچه‌ها، سن بچه‌ها، جنس بچه‌ها
- ۳۲۲------ ■ **احساس ویژه بچه‌ها هنگام جدایی و طلاق والدین**
- ۳۲۳------ ■ **آسیب فرزندان بعد از جدایی و طلاق والدین**
پدر و مادری که به خاطر طلاق از خانه دور شده‌اند، باید
نکاتی را رعایت کنند----- ۳۲۵

می‌دانیم در
بیشتر موارد
اشتباه کردن
تنها راه
آموختن
است.

با هدف